

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 0 9 1 3 0 2 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

Višja raven
GRŠČINA
≡ Izpitna pola 3 ≡

Prevodno-esejska enota

Ponedeljek, 25. maj 2009 / 75 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik in grško-slovenski slovar.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začinjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje besedilo v grščini, katerega del je treba prevesti v slovenščino, in naloge, ki se nanašajo na besedilo. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 180, od tega 80 za prevod in 100 za ostale naloge.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami. Osnutek prevoda, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 2 prazni.

I. PREVOD ODLOMKA V SLOVENŠČINO**(80 točk)****Prevedite označeni del odlomka.**

ᾠ φιλοσοφίαν δὲ πρῶτος ὠνόμασε Πυθαγόρας καὶ ἑαυτὸν φιλόσοφον¹, ἐν Σικυῶνι διαλεγόμενος Λέοντι τῷ Σικυωνίων τυράννῳ ἢ Φλιασίων², καθὰ λέγει Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς /.../: μηδένα γὰρ εἶναι³ σοφὸν ἀλλ' ἢ⁴ θεόν. Θάπτον δὲ ἐκαλεῖτο σοφία, καὶ σοφὸς ὁ ταύτην ἐπαγγελλόμενος, /.../, φιλόσοφος δὲ ὁ σοφίαν ἀσπαζόμενος. Οἱ δὲ σοφοὶ ἐκαλοῦντο καὶ σοφισταί: καὶ οὐ μόνον ἐκεῖνοι, ἀλλὰ καὶ οἱ ποιηταὶ σοφισταί, καθὰ καὶ Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχοις⁵ τοὺς περὶ Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον ἐπαινῶν⁶ οὕτως καλεῖ.

Σοφοὶ δὲ ἐνομίζοντο οἶδε: Θαλῆς, Σόλων, Περίανδρος, Κλεόβουλος, Χείλων, Βίας, Πιπτακός. Τούτοις προσαριθμοῦσιν Ἀνάχαρσιν τὸν Σκύθην, Μύσωνα τὸν Χηνέα, Φερεκύδην τὸν Σύριον, Ἐπιμενίδην τὸν Κρήτα: ἔνιοι δὲ καὶ Πεισίστρατον τὸν τύραννον. Καὶ οἱ μὲν σοφοί. Φιλοσοφίας δὲ δύο εἰσιν ἀρχαί, ἢ τε ἀπὸ Ἀναξιμάνδρου καὶ ἢ ἀπὸ Πυθαγόρου: Ἀναξιμάνδρου μὲν Θαλοῦ διακηκοῦτος⁷, Πυθαγόρου δὲ Φερεκύδης καθηγήσατο. Καὶ ἐκαλεῖτο ἢ μὲν Ἴωνική, ὅτι Θαλῆς Ἴων ὦν, Μιλήσιος γάρ, καθηγήσατο Ἀναξιμάνδρου: ἢ δὲ⁸ Ἰταλικὴ ἀπὸ Πυθαγόρου, ὅτι τὰ πλεῖστα κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐφιλοσόφησεν. Καταλήγει δὲ ἢ μὲν εἰς⁹ Κλειτόμαχον καὶ Χρῦσιππον καὶ Θεόφραστον ἢ Ἴωνική: ἢ δὲ Ἰταλικὴ εἰς Ἐπίκουρον. Θαλοῦ μὲν γὰρ Ἀναξιμανδρος, οὗ¹⁰ Ἀναξιμένης, οὗ Ἀναξαγόρας, οὗ Ἀρχέλαος, οὗ Σωκράτης ὁ τὴν ἠθικὴν εἰσαγαγών: οὗ οἱ τε ἄλλοι Σωκρατικοὶ καὶ Πλάτων ὁ τὴν ἀρχαίαν Ἀκαδήμειαν συστησάμενος¹¹: οὗ Σπεύσιππος καὶ Ξενοκράτης, οὗ Πολέμων, οὗ Κράντωρ καὶ Κράτης, οὗ Ἀρκεσίλαος ὁ τὴν μέσσην Ἀκαδήμειαν εἰσηγησάμενος: οὗ Λακῦδης ὁ τὴν νέαν Ἀκαδήμειαν φιλοσοφήσας: οὗ Καρνεάδης, οὗ Κλειτόμαχος.

Εἰς δὲ Χρῦσιππον οὕτω καταλήγει: Σωκράτους Ἀντισθένης, οὗ Διογένης ὁ κύων, οὗ Κράτης ὁ Θηβαῖος, οὗ Ζήνων ὁ Κιτιεύς, οὗ Κλεάνθης, οὗ Χρῦσιππος. Εἰς δὲ Θεόφραστον οὕτως: Πλάτωνος Ἀριστοτέλης, οὗ Θεόφραστος, καὶ ἢ μὲν Ἴωνική οὕτω καταλήγει.

Diogenes Laertski, Življenjepis filozofov 1.12.–15

¹ namreč ὠνόμασεν

² namreč τύραννον

³ namreč ἔλεγε

⁴ ἀλλ' ἢ *razen*

⁵ v komediji z naslovom *Arhilohi*

⁶ part. glagola ἐπ-αἰνέω

⁷ διακηκοῦτος *prizadevnega učenca*. Odvisno od Θαλοῦ, kar je gen. sg. osebnega imena Θαλῆς.

⁸ ἢ μὲν – ἢ δὲ *ena* (namreč filozofska smer) – *druga*

⁹ Καταλήγει εἰς *Konča se pri*

¹⁰ namreč μαθητῆς ἦν

¹¹ συστησάμενος *ki je ustanovil*

II. VPRAŠANJA IN ESEJ**(100 točk)****1. Odgovorite na naslednja vprašanja.**

1. Katere so po Diogenovem mnenju poglobitne smeri (ἀρχαί) grške filozofije in kateri so njihovi predstavniki?

2. Koliko različnih filozofov so, kot priča Diogen, v antiki prištevali med "sedmerico modrih"?

3. Kako Diogenes Laertski deli filozofsko smer akademikov?

Prazna stran

Prazna stran